

(НИН, 06.07.07)

Иван М. Лалић је једном написао – чим видим да је Миљенко Дерета некога напао, ја одмах морам да га браним. Ова дефиниција, понешто модификована, у мом случају гласи: чим сам видео да ме је Басара напао, сам себи сам постао много симпатичнији. Јер, Светислав никога не узима у уста из пуне досаде. Најомиљенији објекти његове беспштедне критике били су у прошлости Вук Караџић и Добрица Ћосић. У том смислу, захвалан сам Басари. Нарочито отуд што ме већ у наслову своје колумне оловљава са Тирке, као да смо заједно овце чували у околини Бајине Баште. Но, то је доказ да је породични надимак, који је својевремено красио мог покојног стрица, а мислим да је тај био фудбалер, постао историјска чињеница која се преноси с колена на колена. Знате оно – Тирке, Тито, Басло, Шеки, Преле...

Да не тупим – Басара је у много чему у праву. Истина је да сам са њим (једном) седео у кафани. Такође – Басара није погрешно када се препознао у синтагми о бившим амбасадорима у мојој колумни. Тачно: мислио сам на Весну Пешић (примарно) и на његову маленкост (секундарно). Јер, чак и у жестокој опозицији мора да постоји извесна хијерархија. Да ли због тога или због нечег другог, нисам мислио на Милана Ст. Протића. Нисам ни ја баш толико докон да се бакћем особом која је на амбасадорској функцији провела мање дана неголи што сам их ја у истој земљи провео као туриста.

Исто тако – да се разумемо – не мислим да је бити амбасадор у Никозији нешто што завређује било какву расправу. То је слично као бити келнер у Радмиловцу. Басара није тог становишта. Он верује да је то страшно важно. Али, његова одбрана сопствене амбасадорске мисије је бедна, напросто смешна, сасвим у складу са постигнутим резултатима. Будући да је томе тако и никако другачије, Светислав користи прилику

да, преко мојих леђа, опљуне В. Коштуницу као “злехудог доктора права” који пати од “пустих снова” да је историјска личност. Како је то учинио? Тако што се, без да га ико бије по ушима, сврстао међу жалостивне, самопроглашене баштинике некаквог политичког тестаментата покојног Ћинђића. То је, с опроштењем, репродукција комунистичке праксе. Наиме, С. Басара каже да је главни човек власти која га је делегирала на Кипар “под још неразјашњеним политичким околностима” убијен као пас на вратима владе. Колико памтим, Ћинђић је у тренутку погибије (нема дилеме око тога да је убијен као пас) био председник српске владе. Мала невоља је у томе што тада Србија није постојала као самостална држава. Она је била једна од две републике у саставу СР Југославије, односно, касније, државне заједнице СЦГ. Како је, према томе, председник владе једне републике у савезној држави могао да именује амбасадоре? Била би то очита узурпација власти. Чак и без претходне изборне провере. А на изборима за председника СР Југославије 24. септембра 2000. године победио је Војислав Коштуница, за кога Басара, у складу са својом новом политичком доктрином, сада тврди како му је само формално потписао агреман. Идемо даље: поменута Басарина тврдња да је на Кипар отишао као Ћинђићев заступник такође је неопевана измишљотина. Он се – попут Милана Ст. Протића у Вашингтону – на том подељеном острву нашао као Батићев играч, као део плена који је припао ДХСС у оквиру неформалног централног комитета званог “председништво ДОС-а”, састављеног од малог милиона комби странака. Када је завршио са амбасадоровањем Басара је завршио и са чланством у ДХСС. Толико о идеалима 5. октобра.

С друге стране, Басара каже да, након убиства премијера, није поднео оставку знајући да ће на његово место доћи неки Коштуничин потрчко. На кога мисли? На Владету Јанковића? Лепо с Светиславове стране: своју борбу против режима започео је као његов заступник, чврсто чувајући столицу у некој кафани на периферији Никозије. Он сада тврди да је то довољно с његове стране, очекује орден. А шта је иначе још радио? Па добро, написао је два романа. Иначе, ништа. Није чак ни пронашао оне паре које су на Кипар џаковима доносили пријатељи породице. А будући да се током његовог мандата Црвена звезда или Партизан нису у квалификацијама за европска такмичења састали са неким кипарским клубом, не може отуд да, попут Весне Пешић, која се похвалила како је као амбасадор организовала гостовање фолклорног друштва, каже како је довео српске фудбалере у Никозију.

Идемо даље. Не спорим Басарину тврдњу о својој “начелној аполитичности”. Он сам је пример како начелна политичност може човека да заведе на криви пут. Ако у његовом политичком деловању неког начела уопште има. Што се моје начелне аполитичности тиче, држим је врлином у недостатку талента за музику или сликарство: она ми омогућава да ствари процењујем без идеолошких предрасуда. То је, уосталом, правило заната о које су се многе колеге огрешиле. Међутим, не могу да прихватим дефиницију С. Басаре да дуги низ година “негујем једну врсту умерене благонаклоности према свим режимима”. Будући да сам читав досадашњи живот провео у само једном режиму, са

варијацијама. Свако ко је прочитао Басарину колумну зна како он под свим режимима подразумева период Милошевићеве власти. Како би себи дао на уверљивости он помиње моје вечере са Хаџијом (Хаџи Драган Антић) у Клубу књижевника. Тачно је да сам са Хаџијом седео у Клубу књижевника. Али, додајем, не само у Клубу књижевника. На страну недоумица откуда Басара то зна. Ваљда му је дошапнуо Батић. Било како било, потврђујем да са својим пријатељима седим где хоћу, како у земљи, тако и у иностранству, а међусобне (политичке) несугласице решавамо на јавној сцени.

Наиме, Басара тврди да сам, зарад своје политичке неутралности (што је тачно) писао у Милошевићевом папирнатом сенкрупу званом Политика, помно пазећи да не изговорим неку реч против тог “бившег тирана”. Интересантно је да се оваква оптужба у мом случају јавља као отрцано опште место за које се дохвати сваки духовни лењивац када уобрази да сам му нешто замерио. Нисам приметио да се таква замерка упућује неком другом, што мора да значи како сам једино ја писао у време Милошевића, док су сви други новинари били у затвору или су лепили плакате. Да се разјаснимо: никада нисам био запослен у листу Политика, у коме сам објавио стотинак текстова, које би Басара могао да прочита ако се сети где је Народна библиотека. Па да видимо о чему се ради. Што се тиче покојног Слобе, упућујем свог познаника на текстове у разним новинама (НИН, Дуга...), најпре на оне чији су наслови Како... не чујем добро и Сапунска опера, или, уколико му је тешко да се бакће документацијом, на једно поглавље своје књиге Црвене вештице. Да и не говорим о својој полемици са Миром Марковић, данас универзитетским професором у бекству. После НИН-а и ТВ ревије, радио сам на ТВ Политици, где сам имао неколико ауторских емисија, од Духа у боци, преко 3x2 (где је један од гостију био Ђилас) и Сусрети прве врсте (у којој сам, замењујући колегиницу, водио разговоре са Вуком Драшковићем, Драгољубом Мићуновићем, Светом Стојановићем, Леоном Којеном – што су све, је ли, проносирани Милошевићеви чауши). Уосталом, ако сам био Слобин чанколиз, како сам се онда нашао у истрази општинске идеолошке комисије због “колебљивог држања” у вези VIII седнице и како је један број Дневног телеграфа, на самом почетку обрачуна црвено-црне коалиције са медијима, забрањен због једног мог текста? Зашто је Европљанин, у коме сам био уредник, драстично кажњаван? Уосталом, да скратим, децембра 1996. године поднео сам отказ – пази: отказ, не оставку – на место потпредседника компаније “Политика АД” и отишао на улицу да цепам ципеле током зимског протеста и да милодарима својих пријатеља школујем дете. Није то било ништа необично: и у брозна времена сам често био без посла. Ни у овој демократији не пролазим ништа боље. А шта је Басара тада урадио? Нека ми не каже да се развео у циљу протеста против ненародног режима.

Завршавам: не желим да коментаришем оне делове текста С. Басаре у којима ми титра јајца као значајној личности српске културе из разлога јер ми се, ако томе већ није прека потреба, на празан стомак гади сваки дијалог са алкохолним сомнамбуљама политичког конвертита по занимању, човеком који је прелетао из политичке партије у политичку партију и назад као што пчелица прелеће са цвета на цвет. Како неко може

О бициклисти

Пише: Богдан Тирнанић
уторак, 20 јануар 2009 03:25

бити значајна фигура српске културе као поданик режима? Не претерује ли Басара када ме ставља у исти ред са Андрићем? А познато је како бих више волео да ме пореди са Црњанским. Знам да ће ме због ове дрске помисли Басара већ следеће недеље посути новом кофом гована. Што би рекао његов (бивши?) таст, признајем унапред да сам се ВУСрао од страха. Збогом, бато.

И још нешто: остајем поклоник литературе С. Басаре, нарочито његовог романа – апокрифа “Фама о бициклистима”.